

Enheten för naturvård

Klövängen SE0110380

Bevarandeplan för Natura 2000-område

(enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Inledning

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vilka mål som ska uppnås i bevarandet av ett Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som planeras. I bevarandeplanen beskrivs vilka förutsättningar som krävs för att de utpekade arterna och livsmiljöerna ska upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus. Det har betydelse för tillämpningen av regelverket om Natura 2000-områden.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-16045-2017

Namn	Klövängen	Areal	2,2 ha
Natura 2000-kod	SE 0110380		
Kommun	Norrtälje		
Bevarandeplan fastställd av Länsstyrelsen	2007-02-05		
Bevarandeplan reviderad av Länsstyrelsen	2017-06-12		
Områdestyp och status	SAC-område enligt art- och habitatdirektivet		
Ägarförhållanden	Privat		

Ingående livsmiljöer enligt art- och habitatdirektivet

Tabell 1. Livsmiljöer.

Livsmiljökod	Livsmiljöns namn	Areal (ha)	Andel (%)
Ingen livsmiljö finns rapporterad från området.			

Ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Denna art finns upptagen i bilaga 2 till EU:s art- och habitatdirektiv och skyddas därmed av Natura 2000-reglerna. I denna bevarandeplan nämns även andra arter än de som är skyddade av Natura 2000-reglerna. Dessa arter har inte samma lagliga skydd såsom eventuella arter i tabell 2.

Tabell 2. Arter.

Artens kod	Svenskt namn	Vetenskapligt namn
1052	Asknätfjäril	<i>Euphydryas</i> (<i>Hypodryas</i>) <i>maturna</i>

Bevarandesyfte för Klövängen

Bevarandesyftet och beskrivningen av artenedan utgör den beskrivning som ska upprättas i enlighet med 17 § förordningen om områdesskydd m.m. (FOM). Tillsammans med bevarandemål och bevarandeåtgärder i denna plan utgör de underlag som visar hur myndigheterna behöver arbeta för att motsvara kraven i 16 § FOM.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-16045-2017

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att bidra till att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade arten. Klövängen pekades ut som Natura 2000-område på grund av förekomsten av arten asknätfjäril. I närområdet finns gott om lokaler för arten, varav fyra är skyddade som Natura 2000-område. Dessa kan förhoppningsvis skötas så att de långsiktigt kan behålla goda populationer av asknätfjäril. Målet är att dessa områden ska bidra till spridning av arten till nya lämpliga områden som uppstår vartefter skogsbruket avverkar ny skog.

Prioriterade åtgärder för området är upprättande av någon typ av formellt skydd och/eller avtal, samt den skötsel som framgår av tabell 3. Se kursiverad text under rubriken ”Bevarandeåtgärder med tidsplan”.

Bevarandemål för Klövängen

Att bidra till gynnsam bevarandestatus för den i området utpekade arten uttrycks i detta område i följande mål.

Asknätfjäril (1052)

- Populationen av arten Asknätfjäril ska vara livskraftig.
- De solöppna gläntorna i området ska bibehållas.
- En vindskyddande bård av högre träd ska finnas kvar i anslutning till lokalerna.
- En väl fungerande metapopulationsstruktur i landskapet ska finnas med spridningsmöjligheter till andra lämpliga områden.
- Artens livsmiljö ska bibehållas och vara i ett gynnsamt tillstånd.

Beskrivning av området

Natura 2000-området Klövängen består av två små, separata delområden och ligger i Norrtälje kommuns nordvästra del, knappt 1 mil sydväst om Hallstabruk. Naturreseptatet, och tillika Natura 2000-området, Aspdalssjön, ligger strax intill Klövängen. En liten skogsbilväg (med vägbom) leder in mot Natura 2000-området.

De två delområdena är delar av en och samma avverkningsyta där pionjärlovträdet börjat växa till. Det finns dessutom rikligt med ask, asknätfjärilens värdväxt. I anslutning till de båda områdena växer uppvuxen skog, åtminstone längs ett par av dess kanter. Jordarten består främst av sandig morän med kalkinslag, men även lera förekommer i området. Bergytan är delvis blottad.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-16045-2017

Beskrivning av arten

Asknätfjäril (1052)

Den akut hotade asknätfjärilen kräver fuktiga öppna gläntor och hyggen där larvernas värdväxter ask och olvon växer på näringsfattig mark. Asknätfjärilen är beroende av att dess förekomstytor hålls öppna så att solen kommer åt att värma larverna - de kräver en temperatur på upp emot 35 grader för att kunna tillväxa. Samtidigt bör ytorna inte bli alltför öppna, då honan undviker att lägga ägg i vindexponerade lägen. Vinden kan alltså inverka negativt på mikroklimatet i larvkolonin.

Asknätfjärilen är en utpräglad successionsart som maximalt kan leva 10–25 år på ett naturligt igenväxande hygge eller på annan igenväxningsyta. Den är beroende av en fungerande nyetablering på nya öppna ytor med asksly i skogen för att på sikt kunna finnas kvar i ett landskapsavsnitt. Arten är normalt mycket obenägen att sprida sig utanför sitt gynnsamma habitat av öppna föryngringsytor och öppna korridorer som bildas längs vattendrag, ledningsgator och skogsbilvägar. Förflyttningar inom dessa sammanhållna områden är oftast mindre än 500 m. I samband med extrema populationstoppar har arten lyckats etablera sig på maximalt 4,5 km avstånd från närmaste tidigare lokal. Ett åtgärdsprogram med specifika artinriktade åtgärder håller på att tas fram för arten.

Natura 2000-objektet Klövängen består av två delar som både så sent som 2016 hyste kolonier av asknätfjäril. Bestånden är mycket små och sårbara. Även om insatser har skett med röjningar i området, behövs mer öppenhet skapas mellan de båda objekten. I det västra delområdet fanns (både 2015 och 2016) bara en larvkoloni. Området har dock en del ung ask och en föreslagen röjning kan få effekt framöver. I det östra delområdet inklusive närområdena kring detta fanns det 2016 totalt 7 larvkolonier. Norr om Natura2000-objektet har det under 2015 skett en mindre naturvårdshuggning som förhoppningsvis gör att fjärilen kan kolonisera och sprida sig vidare i området.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt

En komplett lista är inte möjlig att upprätta. Här listas ett urval hot som i det här området bedömts mest relevanta.

Asknätfjäril (1052)

- Igenväxning av dess habitat då solinstrålningen minskar, vilket missgynnar vuxna individers och larvers utveckling. Den naturliga successionen gör att artens habitat kommer att förlora sin funktion.
- Skogsplantering.
- Avverkning av högvuxen skog i närområdet gör att lokalen blir alltför vindexponerad.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12

Beteckning
511-16045-2017

- Dikning i anslutning till lokalen kan göra att markens fuktighetsförhållanden ändras genom uttorkning vilket kan få negativa effekter.
- Älgbete på ask kan medföra att fjärilens äggsamlingar blir uppätta och det hämmar dessutom värdväxternas tillväxt.
- Isolering av en liten lokal kan få negativa genetiska effekter. Lokalen i Klövängen ligger isolerad utan några spridningskorridorer. När skogen som ligger mellan de två delområdena växer upp försvåras spridningen ytterligare.

Bevarandeåtgärder med tidsplan

Gällande regler

Enligt 7 kap 28 a § miljöbalken (MB) krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett Natura 2000-område som har förtecknats enligt 7 kap 27 § MB. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändig för skötseln och förvaltningen av området. Alla Sveriges Natura 2000-områden utgör dessutom riksintressen (enligt 4 kap MB), vilka ska beaktas vid prövning av ärenden och planläggning.

Strandskydd gäller enligt 7 kap 13-18 §§ MB inom stora delar av Natura 2000-området. Inom strandskyddat område är viss typ av exploatering förbjuden, t.ex. uppförande av ny byggnad. Undantag från förbudet gäller t.ex. byggnader som behövs för de areella näringarna och som måste finnas inom strandskyddat område.

Asknätfjärilen är fridlyst enligt 4 och 6 §§ Artskyddsförordningen (2007:845).

Behov av ytterligare reglering

För att säkerställa gynnsam bevarandestatus kan avtal eller formellt skydd i någon form behöva utredas vidare.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-16045-2017

Tabell 3. Förslag till skötselåtgärder för Klövängen. Åtgärder i kursiv är prioriterade.

Livsmiljö/art	Åtgärd	Tidsplan
Asknätfjäril (1052)	<i>Området är tänkt att skötas så att det kontinuerligt motsvarar en tidig hyggesfas för att fungera som spridningscentrum till mer tillfälliga förekomster på hyggen i omkringliggande områden med aktivt skogsbruk.</i>	Kontinuerligt vid behov.
	<i>Busk- och slyröjning bör göras kontinuerligt var femte till var tionde år eftersom solinstrålning och ett varmt mikroklimat är en förutsättning för artens fortlevnad. Det är bra om reproduktionsområdets yta ökar. Gynna unga plantor av ask och olvon. Eventuella granar bör tas bort inom fjärilslokalen.</i>	Vid behov.
	Området får inte vara vindexponerat och därför bör det finnas en skärm av träd som fångar upp vinden. Skärmen ska dock inte vara så hög att den skuggar lokalen.	Vid behov
	<i>En spridningskorridor mellan de två delområdena bör skapas innanför och längs med gränsen till Natura 2000-området/naturreservatet Aspdalssjön och sedan vidare mot själva kärnområdet i öster eftersom en väl fungerande metapopulationsstruktur i landskapet är ett måste för att uppnå en långsiktig överlevnad av fjärilen i Klövängen.</i>	Omedelbart.
Fårull bör sättas på små askar. En fårulltuss fastknuten på buskar med larvkolonier avskräcker älgen från att beta buskar inklusive ägg eller larver.	Vartannat – vart 3:e år.	

BEVARANDEPLANDatum
2017-06-12Beteckning
511-16045-2017**Bevarandetillstånd i dag**

Tabell 4. Bevarandetillstånd hos ingående 1 art.

Livsmiljö/art	Bevarandetillstånd
Asknätfjäril (1052)	Ej gynnsam. Ingen av de enskilda lokala populationerna av asknätfjäril är av sådan storleksordning att den är säkrad mot slumpmässigt utdöende. Arten är därför beroende av en fungerande metapopulationsstruktur där lokala utdöenden vägs upp av ny- och återkoloniseringar.

Inventeringar i området och andra referenser

Artdatabanken. *Euphydryas maturna* – Asknätfjäril. Artfaktablad.

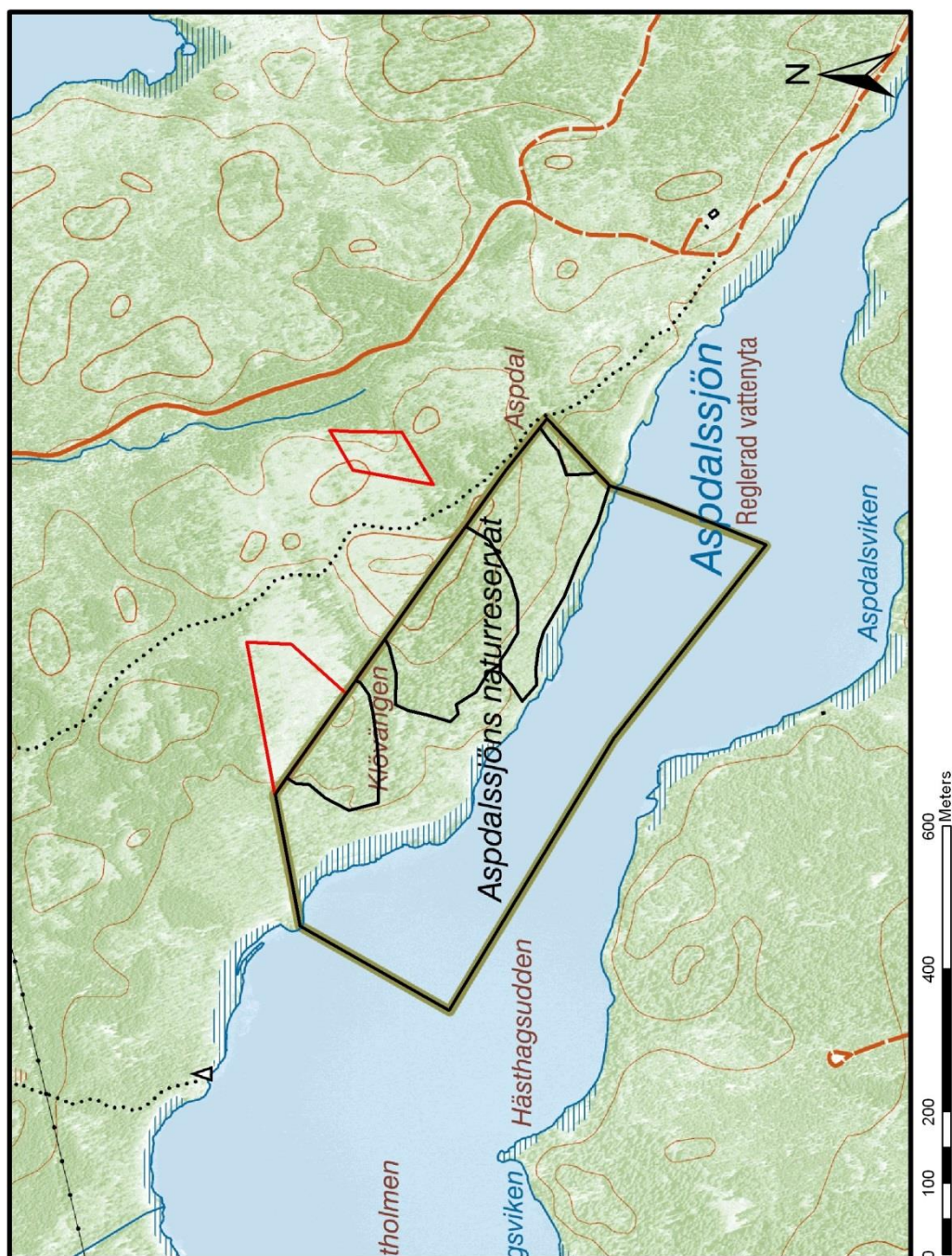
Hedin, E. 2005. *Inventering av asknätfjäril (euphydryas maturna) i Norrtälje kommun* 2005. Rapport från Norrtälje Naturvårdsfond.

Länsstyrelsen i Örebro län. *Bevarandeplan för SE0240100 Spångabäcken-norra*.

BEVARANDEPLAN

Datum
2017-06-12Beteckning
511-16045-2017

Karta

Natura 2000-området Klövängen. De båda delområdena i Klövängen avgränsas med röd linje, medan reservatet/Natura 2000-området Aspälssjöns västra delområde visas med svart linje. Bakgrundskarta: Fastighetskartan med ortofotobakgrund.